

Nr 133.

Av herr **Franzén**, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. m.

I den till riksdagen avlåtna propositionen nr 2 med förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. m. anföres av den föredragande departementschefen bland annat, att en ledande grundtanke vid uppgörande av de föreslagna bestämmelserna varit den, »att möjligast enkla bestämmelser för dyrtidstilläggens beräkning skulle erhållas, detta framför allt i syfte att minska arbetet med dyrtidstilläggens bestämmande ooh utbetalande».

Bland de föreslagna bestämmelserna förekommer emellertid ett införande av en maximigräns av 650 kronor för det avlöningsbelopp för månad, varå dyrtidstillägg får utgå till befattningshavare vid icke definitivt löner reglerade verk, och 800 kronor vid verk med genomförd definitiv löner reglering. En sådan bestämmelse skulle komma att medföra betydligt ökat arbete för vederbörande redogörare vid verk, där ett stort antal befattningshavare hava en månadsavlönning belägen nära intill de föreslagna gränserna. I de fall, då avlöningen för en månad icke är definitivt bestämd vid månadens slut eller då avlöning uppbäres från flera tjänster, måste en särskild undersökning företagas, om maximigränsen genom den tillkomna avlöningen kommer att uppnås eller icke, medan enligt de nu gällande bestämmelserna dyrtidstillägg å tillkomna avlöningsposter i regel kunna beräknas enligt det gällande lägre procenttalet.

En kår, för vilken de nu föreslagna bestämmelserna särskilt skulle komma att medföra bekymmer vid tillämpningen, är lärarekåren vid de allmänna läroverken. Jag tillåter mig att erinra därom, att vid de läroverk, som utgöra provårsläroverk, bestämmas avlöningen för de olika månaderna faktiskt först vid varje läsetermins slut och att vid ett stort antal läroverk finnas inrättade för lärare avsedda befattningar som rektors skrivbiträde eller läroverkets bibliotekarie, för vilka befattningar avlöningen utgår kvartalsvis. Här bör ock erinras om att många läroverkslärare även äro timlärare vid

privatläroverk, där även dyrtidstillägg utgår av statsmedel och där de föreslagna maximibestämmelserna skulle medföra en myckenhet arbete.

Den föreslagna bestämmelsen om att dyrtidstillägg vid icke reglerade verk ej må utgå å mer än 650 kronor är emellertid för vissa av de allmänna läroverkens lärare betänklig även ur en annan synpunkt. Då lektorer och adjunkter uppbära tjänstgöringspengar endast under terminerna och rektorernas tjänstgöringspengar under ferierna utgå med endast obetydliga belopp, kommer lärarnas avlöning att växla högst betydligt under olika månader. Följden härav blir, att för vissa kategorier av lärare kommer månadsavlöningen att under terminerna överstiga 650 kronor, medan den under feriemånaderna håller sig långt under denna siffra. Det är tydligt, att på detta sätt ifrågavarande lärare kan gå miste om dyrtidstillägg på rätt avsevärda belopp och detta till och med om deras avlöning för månad i medeltal icke alls uppgår till 650 kronor. De läraregrupper, för vilka det sagda gäller, äro rektorer vid högre allmänna läroverk samt lektorer i vissa lönegrader. Förhållandena belysas närmare av följande tabell.

	Provårsläroverk			Övriga högre allm. läroverk	
	Rektor	Lektor i 3:e lönegraden	Lektor i 2:a lönegraden	Rektor	Lektor i 3:e lönegraden
Årsavlöning (= lön, tjänstgöringspenningar och tillfällig löneförbättring) kr.	9,600: —	7,700: —	7,200: —	8,100: —	7,400: —
Medelavlöning för månad »	800: —	641: 67	600: —	675: —	616: 67
Högsta månadsavlöning (mars, maj, okt.) »	873: 75	708: 15	666: 48	737: 24	680: 12
Lägsta månadsavlöning (juli) »	601: 41	458: 33	416: 67	507: 44	441: 66
Sammanlagt avlöningsbelopp, varå enl. K. M:ts proposition dyrtidstillägg <i>icke</i> skulle utgå kr.	1,841: —	357: —	72: —	569: —	171: —
Del av föregående belopp, varå enl. propositionen dyrtidstillägg skulle utgå, <i>om avlöningen vore lika fördelad på årets månader</i> kr.	41: —	357: —	72: —	269: —	171: —
37,5 % av närmast föregående belopp (i helt krontal) kr.	15: —	133: —	27: —	100: —	64: —

Såsom av tabellen framgår, skulle på grund av det säregna avlöningssystemet vid de allmänna läroverken, vilket system för övrigt i det stora hela även gäller vid seminarier och tekniska läroverk, vissa lärare gå miste om dyrtidstillägg å icke obetydliga belopp. Det kan icke vara med billighet och rättvisa överensstämmande att sådana bestämmelser införas beträffande dyrtidstilläggen, att av två befattningshavare med precis samma årsavlöning den

ene skall få uppbära dyrtidstillägg å flera hundra kronor mer än den andre. Den summa, som staten på detta sätt skulle vinna genom att undanhålla de här nämnda lärarne en del av det dyrtidstillägg, de skulle få, om avlöningen utginge med samma belopp för varje månad, torde utgöra 20,000 kronor, varmed alltså lärarkåren skulle så att säga beskattas.

Då jag finner det vara synnerligen angeläget att här berörda svårigheter måtte undvikas, har jag ansett åtgärder böra vidtagas för dessa svårigheters undanröjande.

På grund av vad sålunda anförts tillåter jag mig hemställa,

att riksdagen vid bestämmandet av de allmänna grunderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst ville vidtaga åtgärder för hävandet av ovan berörda olägenheter.

Stockholm den 26 januari 1923.

Karl Franzén.
